

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Bioetika

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş - Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Mesterképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	SPIRITUÁLIS ÉS PASZTORÁCIÓS TANÁCSADÁS, ÉS KERESZTYÉN COACHING
1.7. Képzési forma	nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Bioetika				A tantárgy kódja		TMM1105		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Püsök Sarolta, habilitált egyetemi docens							
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Püsök Sarolta, habilitált egyetemi docens							
2.4. Tanulmányi év		I.	2.5. Félév		1.	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa	SZT

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					48
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					48
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					28
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					140
3.8. A félév összóraszám					182
3.9. Kreditszám					7

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - coachingot és mentorálást folytat - emberi viselkedésre vonatkozó ismereteket alkalmaz - bizalmasan kezeli az adatokat - megerősíti a pozitív magatartást - a tanácsadás során segít döntést hozni - tesz a visszaesés-megelőzésért
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - filozófiai, etikai és vallási ismereteket alkalmaz - tanácsot ad - empátiát tanúsít - odafigyel a részletekre - konfliktusokat old meg - betartja a titoktartási kötelezettséget

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • a hallgatók megismertetése a bioetika szakkifejezéseivel • a keresztyén bioetika időszerű kérdéseinek bemutatása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>Az előadássorozat és szemináriuk nyomán a hallgatók:</p> <ul style="list-style-type: none"> • megismerjék a szakkifejezéseket és a szakirodalmat • megismerjék a bioetika történeti fejlődését és jelenkori alapproblémáit • megértsék a keresztyén emberképet különös tekintettel az életvédelem szempontjából • tájékozódó jelleggel rálátásuk legyen a hazai és európai bioetikai kérdésekre vonatkozó jogszabályokra, ill. a bioetikával foglalkozó szervezetek/intézmények munkájára • megértsék a főbb bioetikai kérdések különféle vetületeit, és képesek legyenek a konkrét helyzetek elemzésére, mérlegelésére, etikai dilemmák megoldására • képesek legyenek beazonosítani és kiiktatni a helytelen beidegződésekből faladó ítéletalkotásokat, amelyek értelmetlen vitákhoz és lelki sérülésekhez vezetnek

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető kérdések (Alapfogalmak tisztázása. A bioetika tudománytörténeti vonatkozásai)	Előadások szövegek és vizuális anyagok felhasználásával, a diákok aktív közreműködésével.	
2. A keresztyén bioetika emberképe	- „-	
3. Az élet kezdetével kapcsolatos nehéz kérdések: Mesterséges megtermékenyítés	- „-	
4. Az élet kezdetével kapcsolatos nehéz kérdések: Béranyaság	- „-	
5. Az élet kezdetével kapcsolatos nehéz kérdések: Fogamzásgátlás	- „-	
6. Az élet kezdetével kapcsolatos nehéz kérdések: Abortusz	- „-	
7. Az életminőséggel/ életvitellel kapcsolatos kérdések: Szervátültetés	- „-	
8. Az életminőséggel/ életvitellel kapcsolatos kérdések: Géntechnológiai kérdések	- „-	
9. Az életminőséggel/ életvitellel kapcsolatos kérdések: A klónozás etikai problémái	- „-	

10. Az életminőséggel/ életvitellel kapcsolatos kérdések:Szexualitás, sterilizálás	- „-	
11. Az életminőséggel/ életvitellel kapcsolatos kérdések:Nemi jelleg műtéti megváltoztatása	- „-	
12. Az életminőséggel/ életvitellel kapcsolatos kérdések:A környezetetika, ökológia bioetikai vetületei	- „-	
13. Az élet végének nehéz kérdései: Öngyilkosság	- „-	
14. Az élet végének nehéz kérdései: Eutanázia	- „-	

Könyvészet

- *A Protestáns Etika Kézikönyve* (szerk. Fazakas Sándor): Kálvin és Luther kiadó, Budapest, 2017
- DOUMA, J: Házasság és szexualitás. Válás. Abortusz, Iránytű, 1998
- DOUMA, J: Tíz parancsolat, Iránytű, 1998
- FAZAKAS Sándor - KOVÁCS Krisztián (szerk.): „Mielőtt megformáltak az anyaméhben...” Az élet kezdetén felmerülő döntések keresztyén etikai megközelítése (Szociáletikai Intézet Kiadványai; SzIK 8), Debrecen, Debreceni Református Hittudományi Egyetem Szociáletikai Intézete, 2020, ISSN 1785-6027; ISBN: 978-615-5853-32-6; 336.o.
- FAZAKAS Sándor – FERENCZ Árpád (Szerk): *Ideje van az életnek, és ideje van a meghalásnak ... Életvégi döntések keresztyén etikai megközelítése*, DRHE Szociáletikai Intézete (SzIK 6), Debrecen, 2014. (250 oldal) ISBN 978-963-8429-80-3
- FERENCZI Andrea: *Genetika-Génetika*, Harmat, 1999
- GAIZLER Gyula - NYÉKY Kálmán: *Bioetika*, [Gondolat Kiadói Kör](#), 2003
- LOCHMAN, Jan Milic : A szabadság útjelzői, Kálvin Kiadó, 1993
- NÉMETH Gábor: *Bioetikai vázlatok - Bioetika és más életerkölcsei kérdések*, Szent István Társulat, 2018
- SMITH, [Janet E.](#) – KACZOR, [Christopher](#): *Életbe vágó kérdések*, Szent István Társulat, 2017
- SZÜCS Ferenc: *Teológiai etika*, Iránytű, Gödöllő, 1995
- TÖRÖK István: *Etika*, Free University Press, Amsterdam, 1988

Ajánlott

- *A teremtett világ megőrzése I. A Keresztyén hit és az ökológiai válság (tanulmányok)*, [Szerkesztette Fazakas Sándor], Szociáletikai füzetek 1., Debrecen, DRHE Szociáletikai Intézet, 2000.
- *A teremtett világ megőrzése II. A Keresztyén hit és az ökológiai válság (szakdolgozatok)*, [Szerkesztette Fazakas Sándor], Szociáletikai füzetek 1., Debrecen, DRHE Szociáletikai Intézet, 2000.
- BOLBERITZ Pál(1999): *Érték és etika'* Magyar Kolping Szövetség, Budapest ISBN: 0393 549
- BOLYKI János: *Újszövetségi etika*, Kálvin kiadó, Bp. 1998
- BOLYKI János: „Teremtésvédelem”– Ökológiai krízisünk keresztyén megközelítésben, Budapest, Kálvin Kiadó,1999
- BONHOEFFER, Dietrich: *Ethik*, Chr. Kaiser, München, 1953
- *Érzékeny kérdések.Miképpen vélekedünk a homoszexuális felebarátainkról?* Szerkesztették a Juhász István Alapítvány munkatársai.Exit Kiadó, Kolozsvár 2013. ISBN 978-606-93230-8-3
- FISCHER, Conrad— ONETO, Caterina: *Master the Boards. USMLE Medical Ethics*. (Third edition) New York: Kaplan Publishing,2012
- FRAME, John M.: *Medical Ethics*,Presbyterian and Reformed Publishing Company, Phillipsburg, New Jersey
- HÁRSING László: *Az európai etikai gondolkodás*, Bíbor kiadó, Miskolc, 2001
- HARTMANN, Mathias - STANCIU,Vasile: *Das Leben als Geschenk Gottes - Christliche Verantwortung im Angesicht des Todes /Viata ca dar al lui Dumnezeu - Responsabilitate crestina in perspectiva mortii*, Schiller Verlag, 2018
- HICK, Christian: *Klinische Ethik: Mit Fällen* (Springer-Lehrbuch) [Taschenbuch] Springer, 2007
- HONECKER, Martin : Grundriss der Sozialethik, Walter de Gruyter, Berlin-New York 1995
- KOVÁCS József: *A modern orvosi etika alapjai. Bevezetés a bioetikába.* (2. átdolgozott kiadás). Budapest, Medicina könyvkiadó, 2006
- KÖRTNER, Ulrich H.J.: *Leib und Leben. Bioethische Erkundungen zur Leiblichkeit des Menschen*, Vandenhoeck & Ruprecht, 2010
- NYÍRI Tamás: *Alapvető etika*, Szent István Társulat, Bp., 1994
- PÜSÖK Sarolt: „Frauenwürde als Menschenwürde”: Die Problematik der Sünde in Tolstois Auferstehung bezüglich der Beziehung zwischen den Hauptpersonen– In. Women and Religion – Dignity of the Woman as Dignity of the Human Being, Cluj, Verbum, 2011, pp.193-203.,

- PÜSÖK Sarolat: *Az ember halálon innen és túl*, in: Református Szemle, Cluj-Napoca, 2004, Nr.5., 502-509.
- PÜSÖK Sarolat: *Református világnézeti nevelés (Educația confesională reformată)*– In: Studia Univ. Babeș-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica, Cluj-Napoca -Ro, 2016, Nr.1., pp.180-189, pg. 10
- PÜSÖK Sarolat: *Vallás, vallások és etika viszonya*, in: Református Szemle, Cluj-Napoca, 2005, Nr.3., 306-317.
- PÜSÖK Sarolta: *A teológus műhelyében (bibliai szövegek hermeneutikai vizsgálata, etikai vonzatok)* In: Az Írás vonzásában – (Teológiai tanulmányok), Cluj-Napoca - Ro, Presa Universitară Clujeană, 2017. Pg. 232, ISBN 978-606 -37-0194-8, <http://www.editura.ubbcluj.ro/bd/ebooks/pdf/2104.pdf>, 111-136.
- TENKE Sándor: *Egyház és környezetvédelem*, Budapest, KGRE HK Egyházzociológiai Tanszék, 2000.
- VÉGH László: *Fenntartható élet a földön*, Debrecen, LSZM Alapítvány, 2005.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.	beszélgetés, munkabeosztás	
2-14. Az előadások tematikájához kapcsolódó esettanulmányok	a hallgatók referátumai – ill. ezek megbeszélése, etikai dilemmák elemzése, megoldása csoportmunkában	
Könyvészet		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A technológiai fejlődés számos olyan lehetőséget nyit meg az emberek előtt, amelyeket azelőtt remélni sem mert, de egyúttal olyan etikai dilemmákkal is szembesíti, amelyeknek a megértéséhez, elemzéséhez, és optimális megoldásához segítségre van szüksége. A keresztyén bioetika tantárgy éppen arra hivatott, hogy eligazítson az említett határhelyzetekben, illetve hozzájáruljon azoknak a szakembereknek a képzéséhez, akik hasznos tanácsokat nyújthatnak a nehéz életkérdésekkel küszködőknek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Minden vizsgakérdésnél legalább a min. átmenő jegy elérése	Szóbeli vizsga	40%
	Dolgozat	Dolgozat értékelése	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Értelmes, világos előadásmód, szakszerű érvelés	Folyamatos értékelés	A vizsgára jelentkezés feltétele, ill. a jegy 10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Az egyes témakörökhöz kapcsolódó kérdések 50%-ának a megválaszolása az előadások ill. a kötelező szakirodalom alapján.			
Az akadémiai követelményeknek megfelelő 6-8 oldalas dolgozat készítése az előadásokhoz kapcsolódó választott témából.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja
---	--

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

	2 TISZTASÁG VÍZ- ÉS SZÉNYVETÉS	3 EGÉSZSÉGES ÉS JOBB ÉLELMISZER	4 MINŐSÉGI OKTATÁS	5 EMBERI ERŐFORRÁSOK	6 TISZTA VÍZ ÉS SZÉN-DIOXID		8 TARTÓS BÉRK ÉS GAZDAGSÁG	
10 EGYENLŐSÉGI SZÓRÁS		12 FELÜLTARTÁS ÉS TARTÓSSÁG				16 BÉKE, IGAZSÁG ÉS ERŐS MUNKAMÉRŐ		

Kitöltés időpontja:

2025.04.30.

Előadás felelőse:

Dr. habil. Püsök Sarolta, egyetemi docens

Szeminárium felelőse:

Dr. habil. Püsök Sarolta, egyetemi docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

...

Intézetigazgató:

Dr. Péter István